

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 526/2016-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. augusta 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] [REDAKČIA], pre namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 5 a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Brezne, odboru kriminálnej polície, oddelenia vyšetrovania sp. zn. ČVS: ORP-145/1-VYS-BR-2016 z 19. mája 2016, uznesením Okresnej prokuratúry Brezno č. k. 1 Pn 192/16/6603-4 z 15. júna 2016 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3 Tos 70/2015 z 5. augusta 2015, ktorým bola zamietnutá sťažnosť proti uzneseniu Okresného súdu Brezno č. k. 3 Nt 7/2015-7 z 11. mája 2015, ktorým bol zamietnutý návrh na povolenie obnovy konania, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. júla 2016 doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva

podľa čl. 5 a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Brezne, odboru kriminálnej polície, oddelenia vyšetrovania (ďalej len „okresné riaditeľstvo Policajného zboru“) sp. zn. ČVS: ORP-145/1-VYS-BR-2016 z 19. mája 2016 (ďalej len „uznesenie okresného riaditeľstva Policajného zboru“), uznesením Okresnej prokuratúry Brezno (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 1 Pn 192/16/6603-4 z 15. júna 2016 (ďalej len „uznesenie okresnej prokuratúry“) a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Tos 70/2015 z 5. augusta 2015, ktorým bola zamietnutá sťažnosť proti uzneseniu Okresného súdu Brezno (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3 Nt 7/2015-7 z 11. mája 2015, ktorým bol zamietnutý návrh na povolenie obnovy konania (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

V sťažnosti sťažovateľ uviedol, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 4 T 31/2013 z 2. septembra 2013 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 3 To 116/2013 z 23. októbra 2013 bol uznaný vinným zo spáchania trestného činu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona.

Sťažovateľ v podanej sťažnosti tvrdí, že nebolo preukázané, aby použil hrozbu násilím a silu voči poškodenému, ako aj to, že rozpoznávaciu schopnosť poškodeného bola značne ovplyvnená požitím alkoholických nápojov.

Sťažovateľ ďalej uvádza: „... dodnes poš. nevysvetlil ako som mu vzal peniaze. Ved' on nevie ako som mu vzal! Ja som odsúdený za lúpež, ktorá sa nestala... Do dnešného dňa nik nevyriešil ako zmizli peniaze poš. Na tomto základe som podal trestné oznámenie na poškodeného... za krivú výpoveď a krivú prísahu § 346 ods. 1 T. Z. a na znalcov z odboru zdravotníctva a farmácie odvetvie psychiatria MUDr. ... z nepravdivého znaleckého posudku podľa § 347 ods. 1 písm. b) T.Z.“

Uznesením okresného riaditeľstva Policajného zboru bola vec trestného oznámenia podaného sťažovateľom odmietnutá.

Proti predmetnému uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorá bola uznesením okresnej prokuratúry zamietnutá ako nedôvodná.

Sťažovateľ sa v sťažnosti ďalej zaoberá skutkovými okolnosťami trestného konania vedeného na okresnom súde sp. zn. 4 T 31/2013 a skutkovými okolnosťami konania o povolení obnovy konania na okresnom súde vedenom pod sp. zn. 3 Nt 7/2015, v ktorom bol sťažovateľ neúspešný. Návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 4 T 31/2013, bol zamietnutý uznesením okresného súdu č. k. 3 Nt 7/2015-7 z 11. mája 2015. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť. Sťažnosť bola zamietnutá ako nedôvodná uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tos 70/2015 z 5. augusta 2015.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci jeho sťažnosti rozhodol tak, že prikáže okresnej prokuratúre, aby vzniesla obvinenie osobe označenej v jeho trestnom oznámení za trestný čin krivej výpovede a krivej prísahy alebo aby okresnému súde prikázal povolenie obnovy jeho konania vedeného pod sp. zn. 3 Nt 7/2015.

Osobitným podaním doručeným 26. júla 2016 sťažovateľ požiadal, aby mu ústavný súd ustanovil v konaní pred ústavným súdom advokáta z dôvodu nepriaznivých majetkových pomerov.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 5 a čl. 6 dohovoru.

1. K namietanému porušeniu sťažovateľom označených článkov dohovoru uznesením okresného riaditeľstva Policajného zboru

Pokiaľ ide o namietané porušenie práva sťažovateľa uznesením okresného riaditeľstva Policajného zboru, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, obsahom ktorého je pravidlo, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôže poskytnúť iný súd, respektíve iný orgán verejnej moci v rámci jemu zverenej kompetencie.

Vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základného práva účinne poskytuje a na použitie ktorých je

oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci skúmal, či sú splnené podmienky konania pred ním o tej časti sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala voči napadnutému uzneseniu, a dospel k záveru, že vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach porušenia jeho základného práva týmto rozhodnutím, pretože preskúmavanie tohto rozhodnutia by bolo po podaní sťažnosti zverené okresnej prokuratúre. Sťažovateľ označené uznesenie napadol sťažnosťou, o ktorej rozhodla okresná prokuratúra.

Z tohto dôvodu musel ústavný súd odmietnuť tú časť sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala proti uzneseniu okresného riaditeľstva Policajného zboru, pre nedostatok právomoci.

2. K namietanému porušeniu sťažovateľom označených článkov dohovoru uznesením okresnej prokuratúry

Ústavný súd v súvislosti so sťažnostnými námietkami sťažovateľa považoval za potrebné poukázať na svoju ustálenú judikatúru, v rámci ktorej opakovane vyslovil, že právo fyzickej alebo právnickej osoby na začatie trestného konania proti označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd (m. m. II. ÚS 42/00, II. ÚS 28/06, III. ÚS 278/06).

Z ustanovení zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) však nemožno vyvodiť subjektívne právo osoby, ktorá podala trestné oznámenie, na začatie trestného konania. Aj keď podľa § 2 ods. 5 Trestného poriadku je prokurátor povinný stíhať všetky trestné činy, o ktorých sa dozvedel, posúdenie otázky, či sú splnené zákonné podmienky pre začatie trestného stíhania v konkrétnej veci

(na základe skutočností uvedených v trestnom oznámení alebo skutočností zistených preverení trestného oznámenia), je plne v právomoci orgánov činných v trestnom konaní (policajných orgánov, vyšetrovateľov, prokurátorov). Osobe, ktorá podala trestné oznámenie, nevzniká právo na začatie trestného stíhania. Absencia existencie práva na začatie trestného konania vylučuje možnosť porušenia sťažovateľom označených práv. Takéto právo nemožno odvodiť ani z niektorého zo základných práv alebo slobôd podľa druhej hlavy ústavy (mutatis mutandis II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, II. ÚS 43/03, III. ÚS 45/03, III. ÚS 198/03).

Rovnako súčasťou týchto základných práv nie je ani povinnosť orgánu štátu kvalifikovať konanie, v ktorom sťažovateľ vidí porušenie svojich práv, ako trestný čin. Ak dôkazy, ktoré boli vykonané, nedávajú podklad pre začatie alebo pokračovanie v trestnom stíhaní, nemôže vyšetrovateľ začať konať alebo pokračovať v konaní. Sťažovateľ ako oznamovateľ trestného činu mal zákonné právo domáhať sa len toho, aby sa jeho oznámením či sťažnosťou kompetentný orgán zaoberal. Nemá však nárok na to, aby výsledok konania kompetentného štátneho orgánu zodpovedal jeho predstave (II. ÚS 88/99).

Orgány činné v trestnom konaní sú povinné trestné oznámenia oznamovateľa trestného činu riadne prešetriť a rozhodnúť o nich. Z listinných dôkazov predložených sťažovateľom vyplýva, že sa tak vo veci sťažovateľa aj stalo.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

3. K namietanému porušeniu sťažovateľom označených článkov dohovoru uznesením krajského súdu

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia

o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Ústavný súd zistil, že uznesenie krajského súdu bolo vydané 5. augusta 2015, pričom sťažnosť podal sťažovateľ na poštovú prepravu v júli 2016, teda zjavne po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti odmietol ako oneskorene podanú (§ 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej obsiahnutými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2016